הֵן (תְּהֵוֵי) [תֶּהֱוֶה] אַרְכָה לִשְׁלַוָתְךָ" – ועל ידי הצדקה, יהא אורך זמן לשלומך, שלא תמהר לפקוד אותך הרעה. **וּכְתִיב, "כִּלָּא מָמָא עַל נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא"** לבסוף הגיעו כל הפורענויות על נבוכנצר, **וּכְתִיב "לְקֻצַּת יָרְחִין תְּרֵי עֲשַׂר"** – לאחר שנים עשר חודש. הרי שהזכות תולה שנים עשר חודש. אם כן, מיהו התנא של משנתנו שסובר שהזכות תולה ג׳ שנים. משיבה הגמרא, **לְעוֹלָם** התנא של משנתנו סובר כשיטת **רַבִּי יִשְׁמָעֵאל** שאמר שהזכות תולה ג׳ שנים, **וְאַשְׁכַּח קְרָא** – ומצא מקרא כתוב **דְּאָמַר וְתָנֵי** – שהקב״ה מאריך אפו עד ג׳ פעמים, **דִּכְתִיב "כֹּה אָמַר ה׳ עַל שְׁלֹשָׁה פִּשְׁעֵי אֱדוֹם"** – הרי שעד ג׳ פשעים המתין להם הקב״ה ולא הביא עליהם פורענות עד לאחר ג׳ פעמים, דהיינו האריך את הזמן ג׳ שנים.

שואלת הגמרא, **וּמַאי** – מהו שאמר רבי ישמעאל, **אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רְאָיָה לַדָּבָר וְזֶכֶר לַדָּבָר**, מדוע אין זו ראיה גמורה. ומישבת, **דִּלְמָא שַׁאנֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים** כגון נבוכדנצר ואדום **דְּלָא מְפַקְּדִי דִּינָא עֲלֵייהוּ** – שאין הקב״ה ממהר להביא עליהם פורענות בעולם הזה, אבל עם ישראל מדקדק הקב״ה בעולם הזה וממהר לפרוע מהם בעולם הזה.

שנינו במשנה, וְיֵשׁ זְכוּת תּוֹלֶה ג׳ שָׁנִים כּוּ׳.

שואלת הגמרא, **זְכוּת דְּמַאי** – איזו זכות מגינה עליה שהמים אינם מזיקים לה. **אִילֵימָא זְכוּת דְּתוֹרָה** – שהיתה עוסקת בתורה. **הָא אֵינָהּ מְצֻוָּוה וְעוֹשָׂה הִיא** – הרי אינה מצווה ללמוד תורה, וכיון שאינה מצווה אין שכרה גדול, ולא מסתבר לומר שזכות זו תעמוד לה שהמים לא יזיקוה. **אֶלָּא** נאמר שהכוונה היא, **לְזְכוּת דְּמִצְוָה** שעשתה, גם על כך קשה, וכי **זְכוּת דְּמִצְוָה מִי מַגְנָא כּוּלֵי הַאי** – האם יש בכוחה להגין כל כך מן הפורענות **וְהָתַנְיָא, אֶת זוֹ דָּרַשׁ רַבִּי מְנַחֵם בַּר יוֹסֵי**, שנאמר **"כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר"**, **תָּלָה** - המשיל **הַכָּתוּב אֶת הַמִּצְוָה בְּנֵר, וְאֶת הַתּוֹרָה בְּאוֹר, אֶת הַמִּצְוָה** המשיל **בְּנֵר, לוֹמַר לְךָ מַה נֵּר אֵינָהּ מְגִינָּה אֶלָּא לְפִי שָׁעָה** – להאיר לו את הדרך העומדת לפניו שלא יכשל, **אַף מִצְוָה אֵינָהּ מְגִינָּה אֶלָּא לְפִי שָׁעָה** - ממקצת פורענויות, **וְאֶת הַתּוֹרָה** המשיל **בְּאוֹר – לוֹמַר לְךָ מָה אוֹר** היום **מֵגִין לָעוֹלָם** – מכל הפגעים הבאים לו בעולם, **אַף תּוֹרָה מְגִינָּה לָעוֹלָם** - שמצילה אותו מן החטא ומן היסורים הבאים לו בזה העולם. **וְאוֹמֵר** – הפסוק שאחריו המדבר בענין מעלותיה של התורה, **"בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אֹתָךְ** ובשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך **וְגוֹ׳"**. וכך מתפרש הכתוב, **'בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אֹתָךְ'** – **זֶה הָעוֹלָם הַזֶּה** – שהתורה תנחה ותגן עליך בעולם הזה מכל צרות. **'בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ'** זו **מִיתָה** – בשעת המיתה מגינה התורה מיסורי המיתה, **'וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ'** לָעֲתִיד לָבֹא – לאחר המיתה תליץ התורה בעדך להגן מפני יסורי הגיהנם. **מָשָׁל לְאָדָם, שֶׁהָיָה מְהַלֵּךְ בְּאִישׁוֹן לַיְלָה וְאֵפֵילָה וּמַתָּיְירָא** מג׳ דברים, א. **מִן הַקּוֹצִים וּמִן הַפַּחִתִּים** – גומות **וּמִן הַבַּרְקָנִים** שהם פגעים הארורים לו בכל צעד ושעל, ב. **וּמֵחָיָה רָעָה וּמִן הַלִּיסְטִים** – שהם סכנות המזדמנות לו באישון לילה, ג. **וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּאֵיזֶה דֶּרֶךְ מְהַלֵּךְ** – מחמת שאינו בקי מספיק בשבילי הדרכים. **נִזְדַּמְּנָה לוֹ אֲבוּקָה שֶׁל אוֹר**, כיון שמאירה לו את הדרך העומדת לפניו, **נִיצָּל מִן הַקּוֹצִים וּמִן הַפַּחִתִּים וּמִן הַבַּרְקָנִים** שהם הסכנות הארורות מחמת שאינו רואה, כך, מי שמקיים מצוות ניצל ממקצת פורעניות. אולם **וַעֲדַיִין מַתַּיְירָא מֵחָיָה רָעָה וּמִן הַלִּיסְטִים** שדרכן ללכת בלילה פן יפגעו בו, ועוד **וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּאֵיזֶה דֶּרֶךְ מְהַלֵּךְ. כֵּיוָן שֶׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר, נִיצָּל מֵחָיָה רָעָה וּמִן הַלִּיסְטִים** – כך מי שזכה ללמוד תורה ניצל מן החטא ומן היסורים. אולם גם לאחר שעלה עמוד השחר, **וַעֲדַיִין אֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּאֵיזֶה דֶּרֶךְ מְהַלֵּךְ**, עד **שֶׁהִגִּיעַ לְפַרְשַׁת דְּרָכִים** ושם הכיר את דרכו ונוכח שהוא בדרך הנכונה, ואז **נִיצָּל מִכּוּלָּם**. וכמו כן האדם בעולם הזה, גם בשלומד תורה ומקיים מצוות עדיין אינו יודע אם ילך בדרך זו עד סוף ימיו, או שמא יכפנו היצר הרע להשיבו מהדרך הנכונה, עד שמגיע ליום המיתה ולא פירש מן התורה עד ליום זה, ואז ניצל מכל מוקשי העולם הזה. **דָּבָר אַחֵר** דרך נוספת מדוע המשיל הכתוב את המצוה לנר ואת התורה לאור, **עֲבֵירָה מְכַבָּה מִצְוָה** – מעשה עבירה מכבה את שכר המצוה שלא תגין עליו מן הפורענות, כפי שניתן לכבות את אור הנר שלא יאיר. **וְאֵין עֲבֵירָה מְכַבָּה תּוֹרָה** – שכר מי שעסק בתורה שלא תגן עליו, כפי שלא ניתן לכבות את אור היום, **שֶׁנֶּאֱמַר "מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאַהֲבָה"** – ׳מים רבים׳ הם משל לעבירות, והאהבה זו התורה, ומבואר בפסוק, שהעבירות אינם מכבות את שכר התורה. מכל מקום מבואר בברייתא שהמצוות אינם מגינות מן היסורים כל כך, ואם כן קשה, על איזו זכות אמר התנא שהיא עומדת לה להינצל מפגיעת המים המרים, אם זכות תורה, הרי אינה מצווה בלימוד התורה ושכרה אינו גדול, ואם זכות מצווה, הרי אין שכרם מרובה כל כך להציל מן היסורים. מתרצת הגמרא, **אָמַר רַבִּי יוֹסֵף**, לעולם זכות מצוה מגינה על הסוטה, **וּמִצְוָה בְּעִידְנָא דְּעָסִיק בָּהּ** – בשעה שעוסק בה, **מַגְנָא** – מגינה עליו מן היסורים **וּמַצְּלָא** – ומצילה אותו שלא יבא לידי חטא, **בְּעִידְנָא דְּלָא עָסִיק בָּהּ** – משנגמרה המצוה ואינו עוסק בה עוד, **אַגּוּנֵי מָגְנָא** – מן היסורים **אַצּוּלֵי לָא מַצְּלָא** – ואינה מצילה מן החטא. כלומר, לעולם המצוה מגינה מן היסורים בעולם הזה, ולפיכך, זכות מצוה עומדת לסוטה שלא יזיקוה המים. ומה שאמר התנא בברייתא שהמצוה אינה מגינה אלא לשעה, כוונתו שאינה מגינה אלא בשעה שעוסק בה, אבל **תּוֹרָה בֵּין בְּעִידְנָא דְּעָסִיק בָּהּ** – בין בשעה שעוסק בה **וּבֵין בְּעִידְנָא דְּלָא עָסִיק בָּהּ** – ובין בשעה שאינו עוסק בה **מַגְנָא וּמַצְּלָא** – מגינה מן היסורים ומצילה מן החטא.

מקשה הגמרא, **מַתְקִיף לָהּ רַבָּה, אֶלָּא מַעֲתָּה** - אם זכות תורה עומדת לאדם גם בשעה שאינו עוסק בה שלא יבא לידי חטא, **דּוֹאֵג וַאֲחִיתוֹפֶל** שנעשו רשעים, **מִי לֹא עָסְקֵי בַּתּוֹרָה**, אם כן **אַמַּאי לֹא הֲגִינָּה עֲלֵיהוּ** התורה מיצר הרע, שהחטיאם ועשאם רשעים גמורים. **אֶלָּא אָמַר רָבָא** חילוק אחר, **תּוֹרָה בְּעִידְנָא דְּעָסִיק בָּהּ** – בשעה שעוסק בה **מַגְנָא וּמַצְּלָא** – מגינה עליו מיסורים ומצילה אותו מיצר הרע שלא יבא לידי חטא, **בְּעִידְנָא דְּלָא עָסִיק בָּהּ** – ואולם בשעה שאינו עוסק בה, **אַגּוּנֵי מָגְנָא אַצּוּלֵי לָא מַצְּלָא** – מגינה היא עליו מן היסורים אך אינה מצילתו מן החטא. מה שאין כן **מִצְוָה, בֵּין בְּעִידְנָא דְּעָסִיק בָּהּ בְּעִידְנָא דְּלָא עָסִיק בָּהּ, אַגּוּנֵי מַגְנָא** מצילה אותו מן היסורים והפורענות, ולכן זכות מצוה מגינה על הסוטה, אך **אַצּוּלֵי לָא מַצְּלָא** – אינה מצילתו מן החטא. ובזה מובן מדוע שלט יצר הרע על דואג ואחיתופל לעשותם רשעים.

רָבִינָא אָמַר – מיישב באופן אחר, **לְעוֹלָם** הזכות העומדת לסוטה היא **זְכוּת תּוֹרָה. וּדְקָאָמְרַתְּ** - ומה שהקשית שהרי היא **אֵינָהּ מְצֻוָּוה וְעוֹשָׂה. נְהִי דְּפַקּוֹדֵי לָא מְפַקְּדָא** – אמנם היא עצמה אינה מצווה ללמוד תורה, אך **בְּאַגְרָא דְּמַקְּרָן וּמַתְנְיָן בְּנֵייהוּ** – בשכר שטורחות להביא את בניהן לבית הספר לקרא מקרא ולשנות משנה, **וְנִטְרָן לְהוּ לְגַבְרֵייהוּ** - וממתינות לבעליהן שיוצאים לעיר אחרת ללמוד תורה **עַד דְּאָתוּ מִבֵּי מִדְרְשָׁא** – עד שחוזרים מבית המדרש, **מִי לֹא פַּלְגָא בַּהֲדַייהוּ** – וכי אינם חולקים עימם בשכר לימוד התורה שלהם, שהוא שכר של מצווה ועושה.

הגמרא חוזרת למשל המובא בברייתא ושואלת, **וּמַאי** הנמשל **לְהָגִיעַ לְפַרְשַׁת דְּרָכִים** שהזכיר התנא. ומשיבה, **אָמַר רַבִּי חִסְדָּא, זֶה תַּלְמִיד חָכָם וְיוֹם מִיתָה** – פרשת דרכים הוא יום המוות, שהוא מעבר מחיי האדם בעולם הזה לחיי נצח, וכוונת התנא לומר, שרק אם הגיע האדם ליום זה בעודו תלמיד חכם, ידע שניצל מסכנות היצר האורבות לו. אך עד אז, נתון הוא בידיו של יצר הרע להחטיאו. **רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק אָמַר**, פרשת דרכים **זֶה** משל **לְתַלְמִיד חָכָם וְיִרְאַת חֵטְא** – שהגיע לידי יראת חטא. **מַר זוּטְרָא אָמַר, זֶה** משל **לְתַלְמִיד חָכָם דְּסָלְקָא לֵיהּ שְׁמַעְתָּתָא אַלִּיבָּא**

המשך בעמוד קפא

דְּהִלְכְתָא – שהגיע להוראה. שמבין דבר מתוך דבר ויודע לפסוק מתוך השמועות הלכה למעשה.

שנינו בברייתא, דָּבָר אַחֵר דרך אחרת לבאר את הדמיון בין נר למצוה ובין אור לתורה, עֲבֵירָה מְכַבָּה מִצְוָה - שאור המצוה כבה על ידי עבירה, כשם שאור הנר כבה, וְאֵין עֲבֵירָה מְכַבָּה תּוֹרָה – ואור התורה אינו כבר על ידי עבירה כשם שאור היום אינו כבה.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵף, דַּרְשֵׁיהּ רַבִּי מְנַחֵם בַּר יוֹסֵי לְהַאי קְרָא לפסוק 'כי נר מצוה ותורה אור', ללמוד ממנו את מעלותיה המיוחדות של התורה כִּי סֵינַי – כפי שדרש משה בפני עם ישראל על מעלות התורה בסיני. (וְאֵילְמָלֵא) [וְאִילְמָלֵי] דַּרְשׁוּהוּ הוֹאִיל וַאֲחִיתוֹפֶל הֲכִי – ואם היו דורשים כן גם דואג ואחיתופל לֹא רָדְפוּ בָּתַר דָּוִד – אחר דוד להורגו דִּכְתִיב ״לֵאמֹר אֱלֹהִים עָזְבוֹ רדפו ותפסוהו כי אין מציל וגו'״ – שהיו אומרים, שה' עזב את דוד לפי שעבר על איסור אשת איש, ואין לו זכות שתצילנו, שהעבירה כבתה זכויותיו ולכן ניתן לרודפו ולתופסו. מַאי דָּרוּשׁ - איזה פסוק דרשו ללמוד ממנו שלפי שעבר עבירה אין ה' עימו, ״וְלֹא יִרְאֶה בְךְ עֶרְוַת דָּבָר ושב מאחריך וגו'״ – אם יראה ה' עבירה בדבר שבערוה, ישיב ה' את עצמו מאותו אדם. וְהֵן אֵינָן יוֹדְעִין שֶׁעֲבֵירָה מְכַבָּה מִצְוָה, וְאֵין עֲבֵירָה מְכַבָּה תּוֹרָה. ולפי שעסק דוד בתורה, עמדה לו זכות התורה להצילו מידיהם.

שואלת הגמרא מַאי ״בּוֹז יָבוּזוּ לוֹ״. אָמַר עוּלָא, לֹא כְּשָׁמְעוֹן אֲחִי עֲזַרְיָה – תנא היה ולמד תורה מתוך הרווחה. וְלֹא כְּרַבִּי יוֹחָנָן דְּבֵי נְשִׂיאָה – שלמד תורה על ידי הנשיא שהיה מפרנסו. אֶלָּא כְּהַלֵּל וְשַׁבְנָא, דְּכִי אָתָא רַב דִּימִי אָמַר, הִלֵּל וְשַׁבְנָא אַחֵי הֲווּ – אחים היו, הִלֵּל עָסַק בְּתוֹרָה מתוך עוני, שַׁבְנָא עָבַד עִיסְקָא – התעסק לפרנסתו. לְסוֹף לאחר שהלל כבר למד, אָמַר לֵיהּ שבנא להלל, תָּא נַעֲרוֹב – בא נשתתף, אני אפרנס אותך וְלִיפְלוֹג – ואחלוק עמך בשכר לימודך. יָצְתָה בַּת קוֹל וְאָמְרָה ״אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ... בוז יבוזו לו וגו'״ – כל הון שבעולם לא יספיק כדי לקנות את התורה שהרי הלל לא למד בזכותו, אלא רוצה רק לחלוק בשכר.

שנינו במשנה, **אוֹמֵר בֶּן עַזַּאי חַיָּיב אָדָם לְלַמֵּד אֶת וְכוּ' רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר כָּל הַמְלַמֵּד אֶת בִּתּוֹ תּוֹרָה מְלַמָּדָהּ תִּיפְלוּת.** שואלת הגמרא, **תִּיפְלוּת סָלְקָא דַּעְתָּךְ** – וכי יעלה על דעתך שהתורה נקראת תיפלות (דברי הבאי). מתרצת הגמרא, אל תשנה בדברי רבי אליעזר המלמד את ביתו תורה מלמדה תיפלות, **אֶלָּא אֵימָא, כְּאִילּוּ לְמֵדָהּ תִּיפְלוּת** – היינו, שהמלמד תורה לאישה כמי שמלמדה תיפלות, שעל ידי לימוד התורה היא לומדת להיות ערמומית ולעשות דבריה בהצנע.

אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ אוֹמַי מַעֲמָא דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר – שהמלמד תורה לאישה כאילו מלמדה תיפלות. **דִּכְתִיב "אֲנִי חָכְמָה שָׁכַנְתִּי עָרְמָה"**, חכמה היא התורה, ומבואר בפסוק, 'אני חכמה' – **בֵּינָן שְׁנִכְנְסָה חָכְמָה בְּאָדָם, נִכְנְסָה עִמּוֹ עֲרוּמִּית.** והואיל ומתוך לימוד התורה נכנסת בה פיקחות, לומדת לעשות דברי זנות בהצנע

שואלת הגמרא, **וְרַבָּנַן** – בן עזאי שסובר שעל האדם ללמד את ביתו תורה, **הַאי** - הפסוק 'אֲנִי חָכְמָה' **מַאי עֲבֵדִי לֵיהּ** – מה דורשים ממנו. משיבה הגמרא, **מִיבָּעֵי לֵיהּ לְכִדְרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי חֲנִינָא. דְּאָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי חֲנִינָא, אֵין דִּבְרֵי תּוֹרָה מִתְקַיְּימִין אֶלָּא בְּמִי שֶׁמַּעֲמִיד עַצְמוֹ עָרוּם עֲלֵיהֶן** – היינו, שפושט מעל עצמו עול דרך ארץ ופורש מכל העסקים ונעשה עני וחסר כל בשביל ללמוד תורה, **שֶׁנֶּאֱמַר "אֲנִי חָכְמָה שָׁכַנְתִּי עָרְמָה".**

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אֵין דִּבְרֵי תּוֹרָה מִתְקַיְּימִין אֶלָּא בְּמִי שֶׁמֵּמִית עַצְמוֹ כְּמִי שֶׁאֵינוֹ – ענו בכל ענייניו, הן בחכמה, הן בעושר והן בגבורה **שֶׁנֶּאֱמַר "וְהַחָכְמָה מֵאַיִן תִּמָּצֵא"** – החכמה תמצא תמי שמשים עצמו כ'אין' – כלום.

שנינו במשנה, **רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר רוֹצָה אִשָּׁה בקב ותיפלות מתשעה** קבין ופרישות **וְכוּ'.** שואלת הגמרא, **מַאי קָאָמַר** – מה פירוש דבריו של רבי יהושע. משיבה הגמרא, **הָכִי קָאָמַר, רוֹצָה אִשָּׁה בְּקַב וְתִיפְלוּת עִמּוֹ** – מעדיפה אשה ליזון במזונות מועטים (קב) ושיהיה בעלה מצוי לה, **מִתִּשְׁעָה קַבִּין וּפְרִישׁוּת** – מליזון במזונות מרובים ובשפע גשמי, ולא יהא בעלה מצוי לה. וכיון שעיקר ענייניה וליבה של האישה בדברים הללו, לא טוב שתלמד תורה.

הוּא הָיָה אוֹמֵר חָסִיד שׁוֹטֶה ורשע ערום **כּוּ'** שואלת הגמרא, **הֵיכִי דָּמֵי חָסִיד שׁוֹטֶה.** משיבה הגמרא, **בְּגוֹן דְּקָא טָבְעָה אִיתְּתָא בְּנַהֲרָא** שרואה שטובעת אישה בנהר, **וְאָמַר לָאו אוֹרַח אַרְעָא לְאִסְתַּכּוֹלֵי בַּהּ וְאַצּוֹלָהּ** – אין זה מן הראוי להביט באישה ולהציל אותה.

שואלת הגמרא, **הֵיכִי דָּמֵי רָשָׁע עָרוּם.** משיבה הגמרא, **אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, זֶה הַמְּטַעֵם דִּבְרָיו לַדַּיָּין** – משמיע לדיין את הסיבות שיש לצדד לזכותו **קוֹדֶם שֶׁיָּבֹא בַּעַל דִּין חֲבֵרוֹ,** וכיון שקבע את צדדי זכויותיו בליבו של הדיין, קשה לסלקן, ואין לדיין את שיקול הדעת הרצוי לבחון את המקרה לאשורו. ולכן נקרא רשע, שעובר על 'לא תשא שמע שוא', ערום, שעושה זאת בערמה שהדיין לא יודע שהוא בא לדון איתו.

רַבִּי אַבָּהוּ אוֹמֵר, זֶה הַנּוֹתֵן דִּינָר לְעָנִי לְהַשְׁלִים לוֹ מָאתַיִם זוּז – בכדי שלא יוכל ליטול מתנות עניים. **דִּתְנַן, מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מָאתַיִם זוּז** אינו מוגדר בעני, ועל כן, **לֹא יִטּוֹל לֶקֶט שִׁכְחָה וּפֵאָה וּמַעֲשֵׂר עָנִי. הָיָה לוֹ מָאתַיִם חָסֵר דִּינָר,** כיון שכעת הוא עני, **אֲפִילּוּ אֶלֶף נוֹתְנִין לוֹ כְּאַחַת,** אם כולם נחוצים לו, **הֲרֵי זֶה יִטּוֹל,** והרי הוא רשע ערום שנראה שרוצה לתת צדקה, ובאמת על ידי כך הוא מונע ממנו טובה, וזה בערמה שהעני לא מרגיש בכך.

רַבִּי אַסִּי אָמַר בשם **רַבִּי יוֹחָנָן,** רשע ערום **זֶה הַמַּשִּׂיא עֲצָה לְמִכּוֹר בְּנוֹכְסִים מוּעָטִין** – אדם שמת והניח בנים ובנות, הדין הוא שהבנים יורשים את הנכסים והם זנין את אחיותיהם עד שיתבגרו או עד שיתארסו. במה דברים אמורים בשהניח נכסים שאפשר שיזונו מהם הבנים והבנות כאחד עד שיתבגרו הבנות, ואלו הן הנקראין נכסים מרובין. אבל אם אין בנכסים אלא כדי מזון הבנות בלבד, הבנות ניזונות מהן עד שיתבגרו או עד שיתארסו, והבנים ישאלו על הפתחים, ואלו הן נכסים מועטים. אדם המשיא עצה לבנים שירשו נכסים מועטים, למכור אותם בכדי שלא יפסידו הנכסים במזונות הבנות, נקרא רשע, שהוא מעביר על דעת חכמים. ומנין שמהכירה מועילה, **דְּאָמַר רַבִּי אַסִּי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, יְתוֹמִים שֶׁקִּדְּמוּ וּמָכְרוּ בְּנוֹכְסִים מוּעָטִין** – קודם שבאו הבנות לבית דין, והעמידו הנכסים בחזקתן, **מַה שֶּׁמָּכְרוּ מָכְרוּ.**

אַבָּיֵי אָמַר, רשע ערום, זֶה הַמַּשִּׂיא עֲצָה לְמִכּוֹר בְּנוֹכְסִים כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. דִּתְנַיָּא, אדם שאמר לחברו **נְכָסַי** קנויים **לְךָ וְאַחֲרֵיךָ לְפָלוֹנִי.** - ואחרי שתמות הנכסים יעברו לפלוני, אם **יָרַד הָרִאשׁוֹן וּמָכַר** את הנכסים לאחר **הַשֵּׁנִי** – המקבל השני, **מוֹצִיא** את הנכסים **מִיַּד הַלְּקוֹחוֹת** לאחר שימות הראשון **דִּבְרֵי רַבִּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, אֵין לַשֵּׁנִי אֶלָּא מַה שֶּׁשִּׁייֵר רִאשׁוֹן.** וכיון שמכר הנכסים לאחר, אין לשני כלום בנכסים, ואינו יכול להוציא מהלקוחות. ואדם המשיא עצה לזה הראשון שקיבל הנכסים, למוכרם לאחר בכדי שיותרו בידו מעות הנכס ולא יעבור הנכס לאחר מותו ל'אחריך', נקרא רשע כיון שעובר בזה על דעת הנותן.

רַב יוֹסֵף בַּר חָמָא אָמַר בשם **רַב שֵׁשֶׁת,** רשע ערום, **זֶה הַמַּכְרִיעַ אֲחֵרִים בְּאוֹרְחוֹתָיו** – מגלה מעשיו הטובים לאחרים ומציע להם ללכת באורחותיו. שאינו מתכוון אלא להראות עצמו כחסיד בעיני הבריות בכדי לחפות על תועבותיו.

רַבִּי זְרִיקָא אָמַר בשם **רַב הוּנָא, זֶה הַמַּיְקִיל לְעַצְמוֹ וּמַחְמִיר לַאֲחֵרִים. עוּלָּא אָמַר, זֶה**